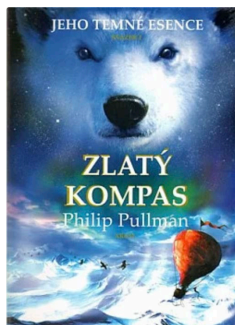

Jak s námi mluví minulost

Jeho temné esence, Zlatý kompas

Philip Pullman

Philip Pullman je britský spisovatel fantasy.

Sérii Jeho temné esence tvoří tři knihy: Zlatý kompas, Jedinečný nůž, Jantarové kukátko

Děj se odehrává v paralelním světě, kde má každý člověk svého démona – mluvící zvíře, které je ztělesněním jeho duše. Dvanáctiletá Lyra se vydává na nebezpečnou cestu na sever, aby zachránila děti unesené tajemnými Vrahouny. Na cestě jí pomáhá alethiometr (zlatý kompas ukazující pravdu), mluvící medvědi a létající divoženky.

Výbuch

Jedenáctiletá dívka Lyra a její zvířecí duchovní průvodce Pantalaimon se vydali zachránit unesené kamarády z vědecké laboratoře. Byli ale odhaleni a musí uniknout.

Lyra neváhala ani vteřinu. Jakmile Pantalaimon skočil ke dveřím, byla mu v patách, jediným škrubnutím je otevřela a utíkala pryč tak rychle, jak ještě v životě neběžela.

„Požární poplach!“ křikl Pantalaimon, který v ptačí podobě letěl před ní.

Na příštím rohu uviděla tlačítko a v zoufalém spěchu rozbila pěstí sklo. Utíkala jako o život směrem k ložnicím a spouštěla další a další požární hlásiče, až na chodbu začali vybíhat lidé a zmateně se rozhlíželi, kde hoří.

Tou dobou už byla kousek od kuchyně a vedená Pantalaimonovou myšlenkou vklouzla dovnitř. V rychlosti roztočila naplno kohoutky plynu a škrtnula sirkou u nejbližšího hořáku. Pak stáhla z poličky pytel mouky a svalila ho na roh stolu, až se roztrhl a mouka se vyvalila do vzduchu jako bílý oblak – slyšela totiž, že v otevřeném plameni mouka vybuchuje.

Pak se vyřítla ven a hnala se do své ložnice. Chodby už se mezitím zaplnily a děti pobíhaly sem tam bez sebe vzrušením, protože ke všem se doneslo kouzelné slůvko útěk. Lyra s Pantalaimonem se proplétala zmatkem mrštně jako ryba, mířila přímo k ložnici a právě ve chvíli, kdy vrazila do jejích dveří, uslyšela z dálky tlumený výbuch, který otrásl celou budovou.

PULLMAN, P. Jeho temné esence: Zlatý kompas. 2018.

1. Seřad' následující události tak, jak šly v textu za sebou a očíslej je od 1 do 5.

- ___ Roztržení pytle s moukou.
- ___ Rozbití skla u požárního tlačítka.
- ___ Tlumený výbuch, který otrásl budovou.
- ___ Pantalaimonův výkřik: „Požární poplach!“
- ___ Naplno puštěné kohoutky s plynem.

Jak s námi mluví minulost

2. Pantalaimon v průběhu knihy mění své zvířecí podoby. V jaké podobě se objevuje v tomto úryvku?

.....

3. Které zvíře bys chtěl mít za duchovního průvodce ty? Čím je ti podobné? Pokus se svůj výběr zdůvodnit.

.....

+4. Proč Lyra vyhlásila požární poplach?

.....

.....

5. Jaké pocity pravděpodobně prožívala Lyra během děje? Podtrhni, které tvůj názor podporují.

.....

+6. Na základě textu vysvětli vztah mezi Lyrou a Pantalaimonem. Pomůžou ti i tyto otázky:

V textu se píše, že Lyra byla „vedená Pantalaimonovou myšlenkou“. Co to napovídá o tom, jak spolu tito dva komunikují? Jakou roli hraje Pantalaimon v celém plánu? Je to jen pasivní společník, nebo aktivní komplic?

.....

.....

.....

6. Na základě textu rozhodni o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (ANO), či nikoliv (NE):

A) Lyra rozbila sklo požárního hlásiče loktem, aby si nezranila ruku. ANO / NE

B) Pantalaimon v úryvku mění svou podobu a v jednu chvíli letí jako pták. ANO / NE

C) Hlavním důvodem, proč se děti vyhrnuly na chodbu, byl strach z plamenů. ANO / NE

D) Lyra věděla s jistotou z hodin chemie, že mouka v plameni vybuchne. ANO / NE

8. Jaké zvuky bys mohl/a slyšet, kdybys byl/a jedním z dětí?

.....

+9. Proč autor nazývá slovo „útěk“ kouzelným?

.....

++10. Lyra slyšela, že mouka v otevřeném plameni vybuchuje. Je podle tebe realistické, že mouka může způsobit výbuch? Vyhledej, zda je to pravda, nebo jen pověra.

.....

.....

11. Bylo Lyřino jednání odvážné, nebo nebezpečné? Svůj názor vysvětli.

.....

.....

12. Dokonči větu tak, aby bylo patrné, jak na tebe Lyra působí.

Na Lyře nejvíc obdivuji (nebo jí vyčítám) ....., protože

.....